

Gerechtelijke statistieken 2016: tot voordeel van de burger zet de tendens van een kortere procesduur zich door

Een recordaantal prejudiciële vragen aan het Hof getuigt van het vertrouwen van de nationale rechter. Tegelijkertijd wordt de hervorming van de gerechtelijke structuur van de EU op het niveau van het Gerecht doorgevoerd.

Het afgelopen jaar werd gekenmerkt door een aanhoudend hoge werkdruk bij het Hof van Justitie van de Europese Unie. Zo is het totale aantal zaken die in 2016 zijn afgesloten op een hoog niveau gebleven (1 628 zaken). Het jaar 2016 was ook het laatste jaar van bestaan voor het Gerecht voor ambtenarenzaken van de Europese Unie.¹

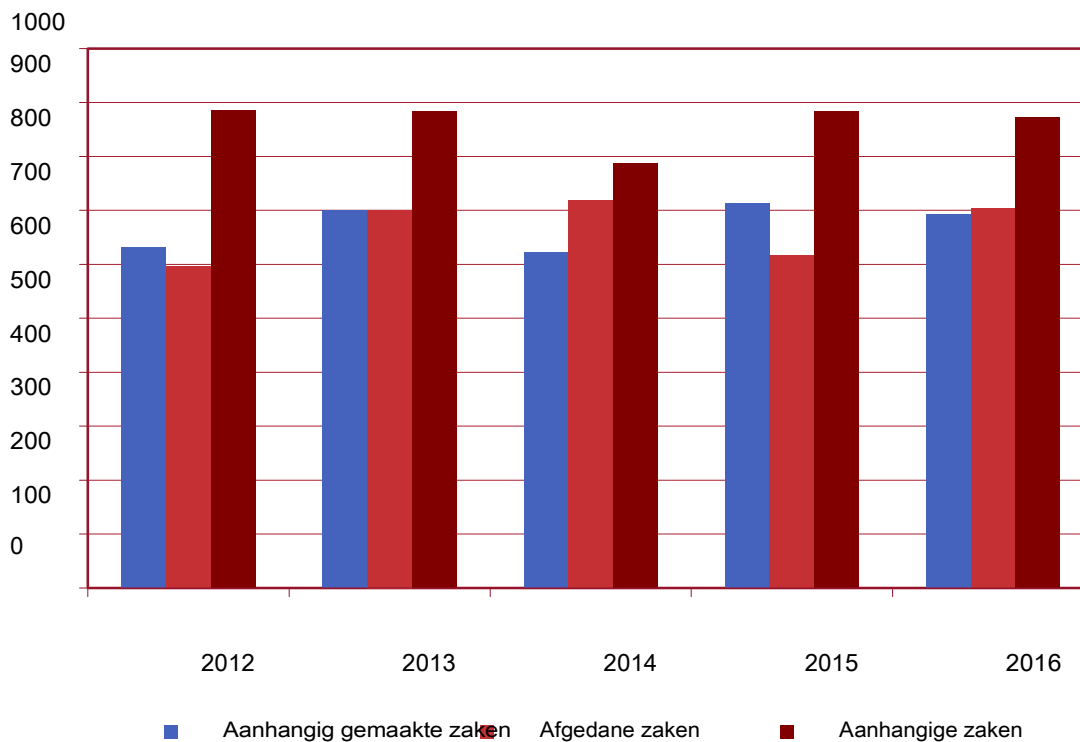
Hof van Justitie

Om te beginnen heeft het Hof van Justitie 704 zaken kunnen afhandelen in 2016 (+ 14 % ten opzichte van 2015). Het Hof heeft daarmee meer zaken afgedaan dan het in het afgelopen jaar heeft gekregen (692). Deze cijfers wijzen op een opvallend hoge productiviteit, waardoor het totale aantal zaken die op 31 december 2016 aanhangig waren, licht is afgenomen (872).

Van de in 2016 aanhangig gemaakte zaken houden er 470 verband met verzoeken om een prejudiciële beslissing van de nationale rechters. Dat is in de geschiedenis van het Hof van Justitie een recordcijfer, dat tegelijkertijd laat zien hoe belangrijk de prejudiciële procedure voor de vorming van het recht van de Europese Unie is en welk vertrouwen de nationale rechters in deze vorm van rechterlijke samenwerking ten behoeve van de uitlegging en de eenvormige toepassing van dat recht hebben.

Een andere markante tendens in het voorbije jaar is de gemiddelde procesduur voor het Hof van Justitie. Bij de prejudiciële zaken was die duur gemiddeld 15 maanden in 2016. **Dat is de kortste procesduur die in meer dan dertig jaar is opgetekend.** Dit cijfer wordt verklaard door het feit dat het Hof van Justitie er steeds op toeziet dat het efficiënter wordt door rationeel gebruik te maken van de mogelijkheden die de procedureregels daarvoor bieden. Bij de hogere voorzieningen was de gemiddelde procesduur 12,9 maanden. Dat is de kortste duur sinds de oprichting van het Gerecht. Zonder onderscheid naar materie was de totale procesduur **14,7 maanden**.

¹ Dit is op 1 september 2016 ontbonden. De bevoegdheid om in eerste aanleg uitspraak te doen in geschillen tussen de Unie en haar ambtenaren of personeelsleden is aan het Gerecht van de Europese Unie overgedragen. Van januari tot en met augustus 2016 heeft eerstgenoemde instantie 169 zaken afgedaan.

	2012	2013	2014	2015	2016
Aanhangig gemaakte zaken	632	699	622	713	692
Afgedane zaken	595	701	719	616	704
Aanhangige zaken	886	884	787	884	872

Gerecht van de EU

Bij de analyse van de gerechtelijke statistieken van het Gerecht komt vooral als dubbel fenomeen naar voren dat het aantal aanhangig gemaakte zaken is toegenomen en dat de **procesduur aanzienlijk korter is**.

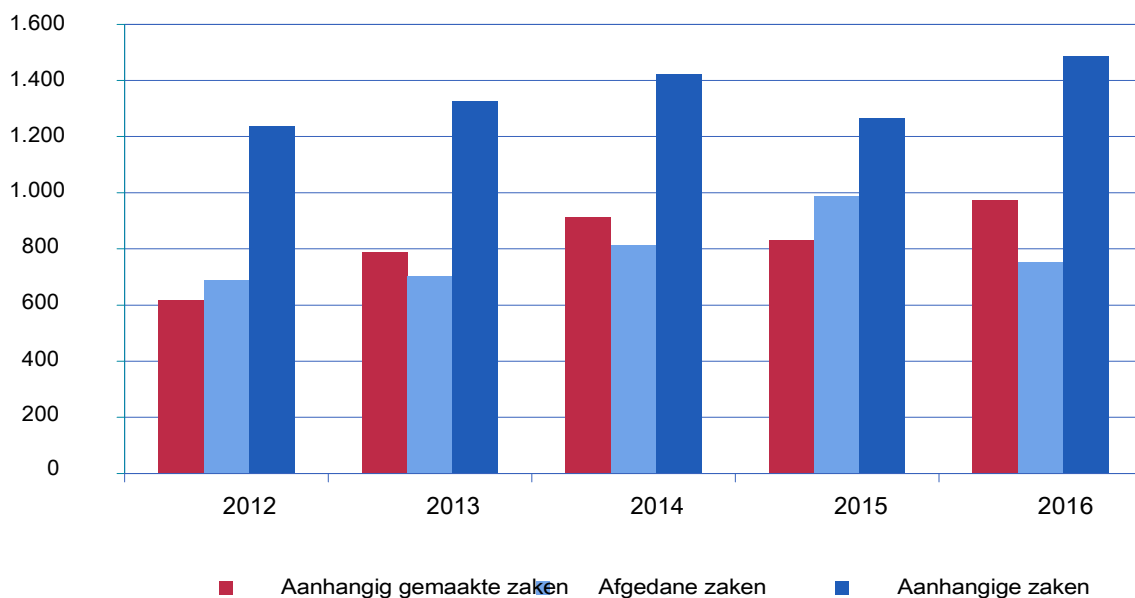
Het aantal aanhangig gemaakte zaken is met 17 % gestegen, van 831 zaken in 2015 naar 974 in 2016, voor een groot deel als gevolg van de overdracht van de bevoegdheid om in eerste aanleg uitspraak te doen in geschillen op het gebied van het ambtenarenrecht van de Unie (wat alleen al 163 zaken vertegenwoordigt). Het aantal aanhangige zaken is in vergelijkbare verhoudingen gestegen: van 1 267 zaken in 2015 naar 1 486 zaken in 2016.

De productiviteit van de rechterlijke instantie ligt in de lijn van de prestaties die sinds 2013 worden gehaald, met een aantal afgedane zaken dat één van de beste drie is sinds de oprichting ervan (755 afgehandelde zaken). De terugloop die ten opzichte van de jaren 2015 en 2014 is te zien, is te wijten aan het gecombineerde effect van het inhalen van de achterstand (met name in 2015), de driejaarlijkse gedeeltelijke vervanging van de leden van het Gerecht en de interne reorganisatie binnen de rechterlijke instantie die nodig was als gevolg van de komst van de nieuwe rechters, die gedurende de eerste maanden van hun ambtstermijn nog niet merkbaar en aanzienlijk tot de productiviteit van de rechterlijke instantie kunnen bijdragen.

Tegelijkertijd is de tendens bij de procesduur, de belangrijkste graadmeter voor het prestatievermogen, opnieuw positief. De dynamiek van het terugbrengen van de procesduur die sinds 2013 te merken is, is wederom bevestigd, met een gemiddelde duur van 18,7 maanden (zaken die bij arrest of beschikking zijn afgedaan, zonder onderscheid naar materie), dus 1,9 maanden minder dan in 2015 en 8,2 maanden minder dan in 2013.

Als gevolg van met name de reorganisatie van het Gerecht en de nieuwe mogelijkheden die zich aanbieden met de doorvoering van de hervorming van de gerechtelijke structuur van de EU, **zijn 29 zaken naar een formatie van vijf rechters verwezen in 2016**, terwijl het jaarlijkse gemiddelde van dergelijke verwijzingen tussen 2010 en 2015 minder dan 9 zaken per jaar was.

Tot slot was voor de ontwikkeling van de rechtszaken markant dat het aantal intellectuele-eigendomszaken is toegenomen (+ 11 %), dat de bevoegdheid om in eerste aanleg uitspraak te doen in ambtenarenzaken van de Unie is overgedragen (op 1 september 2016 zijn 123 beroepen van het Gerecht voor ambtenarenzaken aan het Gerecht overgedragen en tot en met 31 december 2016 zijn er 40 nieuwe beroepen ingesteld, dus een totaal van 163 zaken, zijnde 17 % van de aanhangig gemaakte zaken), dat het aantal zaken over beperkende maatregelen relatief gezien is afgenomen (28 in 2016 aanhangig gemaakte zaken), dat het aantal staatssteunzaken hoog is gebleven (76 zaken) – met name wat de fiscale maatregelen van de lidstaten betreft – en dat er een nieuwe bron van rechtszaken is in de vorm van de toepassing van de regels inzake prudentieel toezicht op kredietinstellingen.

	2012	2013	2014	2015	2016
Aanhangig gemaakte	617	790	912	831	974
Afgedane zaken	688	702	814	987	755
Aanhangige zaken	1 237	1 325	1 423	1 267	1 486

Voor de media bestemd niet-officieel stuk, dat het Hof van Justitie niet bindt.

Contactpersoon voor de pers: Stefaan Van der Jeught ☎ (+352) 4303 2170